

Helgelendingen

Helgeland
Historielags
info-blad

Årgang 27

Nr. 3

2008

Kjell Jacobsen, Mosjøen får Kongens Fortjenstmedalje i gull 10.oktober 2008. Her sammen med fylkesmann Ola Bjerkaas. Foto: Bjørnar Pedersen.

Kongens heder til tidligere bygdebokredaktør Kjell Jacobsen

Fredag 10. november ble tidligere bygdebokredaktør Kjell Jacobsen, Mosjøen tildelt Kongens fortjenstemedalje i gull på Kulturverkstedet i Mosjøen. Overrekkelsen ble foretatt av fylkesmann Ola Bjerkaas på vegne av Kong Harald V.

Ca 100 mennesker var møtt fram til denne begivenheten.. Det ble en verdig kveld i et vakkert pyntet lokale. Arrangementet ble elegant ledet av ordfører Jann-Arne Løvdahl i

Her er Kjell Jacobsen (t.h.) sammen med ordførerne i Grane, Bjørn Ivar Lamo, Hattfjelldal, Asgeir Almås, og Vefsn, Jann-Arne Løvdahl. Foto: Bjørnar Pedersen.

Vefsn. Dessuten møtte også ordførerne Bjørn Ivar Lamo i Grane og ordfører Asgeir Almås i Hattfjelldal. De bar begge fram hilsninger og takk fra sine kommuner. To faginnslag ble fremført. Harald Monssen tok for seg bygdebokarbeidet i vid sammenheng mens Kjell Øksendal hadde bygdeboka i nærmiljøet som tema.

Mange fine kulturelle innslag med sang av Lise Jaastad og felespill av Elisabeth Turmo, ble framført før og etter overrekkelsen av medaljen.

Kjell Jacobsen har arbeidet med lokalhistorie i 37 år i Vefsn-distriktet. Den høge standard på dette arbeidet er viden kjent. Mange gleder seg over denne utmerkelsen da dette er en skikkelig anerkjennelse for godt utført arbeid, men også at framsynte mennesker har sett verdien av at dette arbeid ble gjort, samt at kommunene var aktivt med.

Kjell Jacobsen startet sitt arbeide i 1970 etter utdannelse fra Universitetet i Oslo. Utallige sider er blitt til på vegei i form av bygde-

historie, gardshistorie og i ulike skrifter og ikke minst i "Far etter fedrane".

Jacobsen har vært en velvillig informant når folk kom med sine henvendelser.

Kjell Jacobsen var en av stifterne av Helgeland historielag i 1970. Han er den som har bidratt mest i årboka, Årbok for Helgeland, med nesten 40 skikkelige artikler om ulike fagtema.

Kjell Jacobsen har også stilt opp for historielaget i ulike sammenhenger. Også i Helgeland historie har han bidratt med vesentlig fagstoff.

Kjell Jacobsen var en av stifterne av Sjøgata's Venner i 1970. Den Sjøgata vi har i Mosjøen i dag har sitt utgangspunkt i denne stiftinga. Etter at bevaring av gata fant sted er et betydelig restaureringsarbeid utført. I sin ungdom var Kjell Jacobsen aktiv i politikken. Helgeland historielag er svært glad for at Kongens gull er tildelt Kjell Jacobsen.

Ørnulf Kibsgaard

Det 33. nordnorske historieseminar 2008

Hvert år arrangerer Universitetet i Tromsø et tre dagers historieseminar som i tur og orden holdes i ett av de tre nordnorske fylkene. Det faglige innholdet i disse er ett eller flere emner relatert til det fylket seminarene arrangeres i.

I år var det Nordlands tur, og i dagene 26. til 28. september ble Det 33. nordnorske historieseminar avviklet i Sandnessjøen og på Alstahaug i samarbeid med Helgeland museum. Temaet var Nordlands og Bodø bys historie.

Seminalet ble innledet med at professor, dr. philos. Alf Ragnar Nielsen og høgskolelektor Svein Lundestad fra Høgskolen i Bodø presenterte hvert sitt prosjekt om henholdsvis Nordlands og Bodø bys historie. Foredragene gav et interessant bilde når det gjelder valg av metodikk og relevante kilder, men også stoffomfanget og de avgrensninger det krever.

Professor Nielsen stilte i sitt foredrag en del spørsmål omkring og hadde flere synspunkter på disposisjonen av en så vidt omfattende fremstilling av Nordlands historie. Blant annet omtalte han spesielt en rekke verker

som vil ha betydning i den sammenheng, f. eks. at det er en «flora av byhistoriske verk i Nordland». Flere temaer forutsetter imidlertid ny forskning. Det gjelder blant annet hvordan klimaet har preget utviklingen gjennom tidene, hvordan endringer har skapt variasjoner og dynamikk, og hvordan endringer og dynamikk har spilt sammen. Som et eksempel nevnte han lofotfisket som nesten ikke eksisterer lenger på grunn av høy temperatur i havet.

Verket om Nordlands historie må ifølge Nielsen dekke den økonomiske, sosiale, politiske og kulturelle utvikling og de forskjellige sektorer ses i sammenheng. Det er også viktig å utnytte mulighetene til å sammenligne utviklingen i vårt fylke med forholdene i relevante regioner.

For øvrig nevnte Nielsen innledningsvis at etter hans mening forutsatte et bokverk av det omfang man hadde lagt opp til, et større tidsforbruk og et tilstrekkelig økonomisk grunnlag.

Senere på dagen holdt Alan Hutchinson, også fra Høgskolen i Bodø, et foredrag med tittelen «Bodø som lens- og amtssete i Nordlandene 1600 – 1800». Selv om Bodø også i denne perioden var et handels- og trafikkknutepunkt, hadde stedet, som kjent ingen bystatus og heller ingen tettbebyggelse. Embetsmennene bodde derfor ikke i en by, men i et område med urbane trekk. Embetsgårdene, enten de var sete for lensherre/amtman, fagd eller prost/sogneprest, lå langt fra hverandre i regionen. Interessant var derfor hans synspunkt om å betrakte Bodø som midtpunkt i en circumferens for den myndighet og de funksjoner disse embetsmennene hadde.

For en meget lydhør forsamling holdt

Omkostningene med verket var foreløpig stipulert til omlag 15 mill. kroner og var tenkt dekket slik:

Tilskudd fra Nordland fylkeskommune.. kr. 8.100.000

Tilskudd fra Høgskolen i Bodø 2.440.000

Forventet tilskudd fra sponsorer 1.600.000

Forventet tilskudd fra forlaget 2.700.000

Til sammen kr. 14.840.000

Det 33. nordnorske historieseminar 2008

Åse Elstad fra Sortland deretter en engasjert og utrolig interessant foredrag om Nordlands kulturhistoriske mangfold – med blick på kjønnsroller.

Neste dag, dvs. lørdag, var det først omvisning i Petter Dass-museet. Deretter holdt professor, dr. philos. Birgitta Berglund fra Vitenskapsmuseet, NTNU, et interessant foredrag som hun hadde kalt «Arkeologiske perspektiver på Alstahaug». Der fortalt hun blant annet om de aller seneste funn på Alstahaug-tunet og analyserte dem i en større europeisk sammenheng. Foredraget avstedkom en rekke spørsmål fra deltagerne. Senere på dagen var det ekskursjon til Tjøtta med Birgitta Berglund som guide.

Etter tilbakekomsten til Alstahaug holdt vår lokale historiker Kåre Hansen en instruktiv og vel dokumentert forelesning med tittelen «Petter Dass-dyrking – forbilde og idol.» Den bygget på de samme undersøkelser som ligger til grunn for hans bok «Petter Dass – mennesket, makten og mytene.» Forelesningen ble etterfulgt av lederen for Petter Dass-museet, Ivar Roger Hansen, som snakket om Petter

Dass-resepsjonen i et musikalsk perspektiv. Til slutt holdt professor, dr. philos. Jon Haaberger et innlegg om tre forståelsesformer av Petter Dass, der han gjennom sin tilnærming til temaet løftet diskusjonen om Petter Dass, hans virksomhet og samtid, opp på et generelt akademisk nivå.

Om kvelden fikk seminardeltakerne en uventet kunstnerisk opplevelse i Alstahaug kirke med sang av Lise Jaastad og pianoakkompagnement av Øyvind Berg.

Allerede klokken 9 søndag formiddag var seminardeltagerne samlet på Rica Hotell i Sandnessjøen for å høre professor, dr. philos. Lars Ivar Hansen, Universitetet i Tromsø, snakke om perspektiver på samisk historie i Nordland. Professor Hansen trakk frem en rekke forhold om samer i Nordland som synes å være lite kjent, blant annet når det gjelder samisk bosetting.

Seminaret ble avsluttet med et foredrag av dr. philos. Bård A. Berg om reindriften i Nordland på 1900-tallet.

Bjarne Myhre

Helgeland Historielag

*ønsker alle medlemmer
og forbindelser*

*Ei God Jul
og
Godt Nytt År
2009!*

Årbok for Helgeland 2008

Inneholder følgende artikler:

Ole Rabliås: Linvika – ein fjellgard ved Røssvatnet

Inger Pedersen Toppén: Fiskemédene i Bremstein

Anders Aschim: Evangelisten frå Dønna – Anton Chr Ba og det første nynorske juleevangeliet

Ann Kristin Klausén: Kobberslageren i Strandveien

Inga Elisabeth Næss: Æfuglen og øyværingenes gull

Leif Elsvatn: Samiske stedsnavn

Hilde Andreassen: Den gang døden var naturlig

Nilmar Tømmervik: Sankt-Olavsskotet i Reinesfjellet

Anne Severinsen: Blanklefse, kvitlefse eller gnekkalefs' - ei lefse med mange namn og lange tradisjona

Leif Alstahaug: Ole Bang – Dikter og norsk kulturambassadør frå Ytteren i Rana

Ivar Roger Hansen: Petter Dass-portrettet i Melhus kirke – myte og mysterium

Kolbjørn Eriksen: Potet på Helgeland

Knut Alsaker: Ardis Kaspersen – et liv med poteten

Kristian Halse: Den lange striden om Vefsn folkehøgskole

Arne Drøpping: Rikton Berg Eriksen

Snorre Ranheim og Bjørn Tandberg: Fraktestart i krigstid – Litt om finske skip i norsk kystfart under krigen

Hans Halland: "Main Lochsted, main Lochsted" – et minne fra fredsvåren

Richard Karstensen og Ørnulf Kibsgaard: Aluminiumverket i Mosjøen 1958 – 2008. Miljøpåvirkninger på jord- og skogbruket

Øyvind T. Gulliksen: Brev frå Rana til John Rufsvold, Buffalo, Sør-Dakota 1934-1948

Tor-Kristian Storvik: Hvorfor Træna? – erverv og levesett i eldre steinalder på Helgeland

Einar D. Johansen: Helsevesen og drikkevannsförhold i fiskeværerne på Helgeland rundt 1870

224 sider · Mange spesielle fargebilder · Kun **kr. 270,-**
 En gave til alle som er – eller kan bli – glad i vårt Helgeland

Årsmøte i Helgeland Historielag 29. - 31. august

Sted: Tjøtta Gjestegård, Tjøtta

De fleste av årsmøtedeltakerne møtte fredag kveld. Det ble servert kjøttsuppe, rundstykker og kaffe med bløtkake kl. 18.00. Etter at alle hadde fått mat, gikk vi over gårdsplassen til Bioforsk sine møtelokaler, og der hadde direktør Hans Pedersen fra Helgeland Museum ett interessant foredrag om utviklingen og arbeidet videre i Helgeland Museum.

Lørdag startet dagen med frokost kl. 08.00, og selve årsmøtet startet kl. 09.00.

Etter at årsmøtet var avviklet spiste vi lunsj, og så gikk turen til Alstahaug og Petter Dass-museet. Der var det omvisning ved Ivar Roger Hansen, og etter en kort stopp på Alstahaug planteskole var neste stopp Tjøtta Bygdesamling og Tjøtta kirke.

Kl. 19.00 var det festmiddag, med nydelig mat, og sosialt samvær.

Under middag fikk vi beskjed om at båtturen til Lånan måtte avlyses p.g.a. motorhavari

på båten som skulle skysset oss dit. Det ble selvfølgelig stor skuffelse, men det var ikke noe å gjøre med. I stedet for båttur ble det søndag arrangert ett foredrag om Tjøtta ved Kåre Hansen. Hansen hadde forberedt dette fordraget om natta. Årsmøtedeltakerne fikk her ei svært interessant innføring om Tjøttagården og menneskene der. Senere var det omvisning i gjestegårdens kunstutstilling hvor samisk brukskunst var utstilt.

Årsmøteforhandlinger på Tjøtta lørdag

Tilstede: Per Blomsøy, Tore Bjørkan, Svein Bjørnvik, Kjell Jacobsen, Eivin Johansen, Thorlaug Johansen, Ove Pettersen, Eva ?, Oddmund Utskarpen, Per Smørvik, Ingvar

Hans Pedersen holder foredrag om Helgeland Museum på årsmøtet på Tjøtta. Foto: Martin Jøsevoll.

Ørnulf Kibsgaard holder foredrag om treplantingen fra 1930 ved Alstahaug Planteskole.
Foto: Karin Kibsgaard.

Andersen, Inger Hvitsten, Åse Floa Steinrud, Dagfrid Remmen, Bjarne Myhre, Aud H. Myhre, Ørnulf Kibsgaard, Karin Kibsgaard, Liv Bosness, Rønnaug Tuven, Svein Laumann, Aud Laumann, Tone Korsvold Grimsø, Kjell Grimsø, Arnt Svinøy, Oddvar Ulvang, Knut Skorpen, Synnøve Breivik, Bjørn Breivik, Reidun H. Vevelstad, Erlend Langset, Olga Langset, Kåre Hansen og Harald Monssen

Sak 1. Åpning v/ leder Ørnulf Kibsgaard.

Forsamlingen sang som vanlig "Gud signe vårt dyre fedreland". Minneord over Gunnar Berntsen ble fremført av Bjarne Myhre. Gunnar Berntsen har satt mange spor etter seg.

Sak 2. Godkjenning av innkalling.

Godkjent med merknad: "Send ut "Helgelendingen" der innkallinga til årsmøte står til alle medlemmene. Enstemmig godkjent.

Sak 3. Godkjenning av saklista.

Tilføye en sak . Kontingenten som sak 10. Enstemmig godkjent.

Sak 4. Valg av møteleder.

Ørnulf Kibsgaard enstemmig valgt

Sak 5. Valg av referent:

Rønnaug Tuven enstemmig valgt

Sak 6. Valg av to til å underskrive protokollen:

Dagfrid Remmen og Åse Floa Steinrud ble enstemmig valgt.

Sak 7. Årsmelding.

Lederen refererte årsmeldingen.

Det ble gjort oppmerksom på at det totale medlemstallet var feil. Det skulle stå 375. Bjarne Myhre oppfordret til å bruke medlemmene til korrekturlesing på Helgeland historie bind 3.

Knut Skorpen kommenterte at boklageret er for stort, gamle bøker som det finnes mye av må bort. Kjell Jacobsen mente at det måtte være en del igjen av årbøkene.

Årsmeldinga ble enstemmig vedtatt.

Sak 8. Regnskap for Salgssentralen 2007.

Styret har ikke fått revidert regnskap for Salgssentralen.

Forslag: Styret pålegges å sørge for at revidert regnskap leveres innen 01.10.08.

Enstemmig vedtatt.

Sak 9. Regnskap for Helgeland Historielag 2007.

Regnskapet ble lagt fram av kassereren, Svein Laumann. Ingen merknader til regnskapet.

Enstemmig vedtatt.

Sak 10. Kontingenten.

Vedtak: Kontingenten beholdes som nå for året 2009.

Sak 11. Budsjett for Helgeland Historielag 2008.

Forslag til endring: Overføring fra Salgssentralen økes fra 70.800,- til 75.800,-. Og overføring til årbokredaksjonen økes fra 15.000,- til 20.000,-. Godtgjørelse til redaktøren for årboka settes til kr. 5.000,- f.o.m. 2008. Enstemmig vedtatt.

Sak 12. Valg.

Forslag fra valgnemda (Kjell Grimsø, Irene Bergsnev og Svein Bjørnvik) delt ut på møtet, og presentert ved leder av valgnemda, Kjell Grimsø. Alle valg var enstemmige og i henhold til valgnedmas innstilling.

Følgende ble enstemmig valgt :

Leder: Ørnulf Kibsgaard, gje.valg (1 år)

Styremedlemmer : Svein Laumann, gj.valg

Roald Tokle, ny (2 år)

Varamedlemmer: Rigmor Bosness, ny, (1 år)

→ Årsmøte i Helgeland Historielag

Bjarne Myhre, tidligere leder av Helgeland Historielag var også årsmøtet.

Øyvind Jensen, gj.valg, (1 år)
 Harry Nilsen, gj.valg, (1 år)
 Liv Austad, ny, (1 år)
 Æresmedlemskomitee: Gjenvalg
 Kjell Jacobsen, Brynhild Baadstø Bing og
 Ørnulf Kibsgaard
 Reaksjonsnemnd for årbok for Helgeland
 for 1 år: Gjenvalg. Knut Skorpen (red.) Harald
 Monsen, Kristian Halse, Anne Severinsen,
 Mette Andfindsen, Astrid Tåvær.
 Revisor for 1 år:
 Helgeland Historielag: Helgeland økonomi-
 service v/Wiggo Paulsen (gj.valg)
 For Salgsentralen: Indre Helgeland Komm.
 Revison (gj.valg)
 Valgnemd: Gjenvalg. Kjell Grimsø, Irene
 Bergsnev, Svein Bjørnvik.

Sak 13. Årsmøte 2009.

Sted for neste årsmøte. Forslag på Hattfjell-
 dal. Hattfjelldal enstemmig valgt. Årsmøtet
 holdes i månedsskiftet august/september i
 2009.

Sak 14. Orienteringsaker.

Knut Skorpen orienterte om arbeidet med
 årboka 2008. Arbeidet er godt i gang, og det
 er nok stoff. Han roste annonseinnsamlerne
 som gjør en viktig jobb, uten annonsene
 hadde det ikke vært mulig å få utgitt årboka.
 Sten Rino Bonsaksen orienterte om arbeidet
 med Helgeland historie bind 3. 4 artikler
 gjenstår å skrive. To av disse er svært omfat-
 tende, og krever mye kildegransking. Espen
 Andresen er forespurgt, og har sagt seg villig
 til å skrive disse. Anne Severinsen og Kjell
 Jacobsen er i gang og skriver de andre to
 artiklene.

Det ble en del diskusjon om det skal utgis 2
 bøker. Enighet om at det er for mye stoff for
 ei bok. Derfor satses det på å utgi 2 bøker.
 Styret tar avgjørelsen om å starte opp arbei-
 det med bind 3. Det er viktig å få ut den
 første boka i slutten av 2009.

Sak 15. Eventuelt.

Medlemsverving.

Forslag om å kontakte nettverk Helgeland
 og skaffe flere utflyttere som medlemmer, og
 kjøpere av eldre utgaver av årboka. Alle må
 gjøre en jobb med å skaffe flere medlemmer.
 Bruke brosjyren mer aktivt, og medlemmene
 får i oppdrag å skaffe minst 5 nye medlem-
 mer hver til neste årsmøte. På årsmøtet
 deles ut premie til den som har samlet flest
 nye medlemmer i løpet av året.. Styret får i
 oppdrag å bestemme premien.
 Helgelendingen.

Oppfordring til alle medlemmene om
 å sende inn stoff til bladet. Tips om nye
 bøker/tidsskrifter som kommer ut. Informa-
 sjon om aktiviteter som skjer i lokalmiljøene.
 Orientering om og av museene.
 Aktiviteter i laget.

Samarbeide med andre organisasjoner og
 foreninger om arrangement. Lokalhistoriske
 vandringer, seminarer og foredrag.
 Hjemmeside.

Hjemmesiden til historielaget må oppdateres.
 Det må skaffes en person som tar ansvar for
 redigering/oppdatering og gjøre historielagets
 hjemmeside bedre.

Vedtak: Styret må snarest få orden på histo-
 rielagets hjemmeside.

Ørnulf Kibsgaard takket Rønnaug Tuven som
 gikk av som sekretær i laget.

Møtet slutt kl. 12.30

Servertingen var fortreffelig ved Tjøtta Gjestegård under årsmøtet.

Kristian Halse

Foto: Are Halse

På selveste 17. mai i år fikk Kristian Halse overrakt Kongens fortjenestemedalje i sølv av ordfører Jann –Arne Løvdahl på Kulturverkstedet i Mosjøen. Svært mye folk var naturlig nok samlet på denne festdagen.

Det ble ei svært fin ramme om arrangementet da vel få kan knyttes slik til denne dato i dag som Kristian Halse.

Halse er en kjent person rundt om. Han kom som lærer til Vefsn på folkehøgskolen på Toppen hvor han ble i mange år før undervisning fortsatte på gymnasiet i Mosjøen.

Sentral i hans undervisning er fagene norsk og historie. Mange har gode minner om en engasjert, kunnskapsrik og omgjengelig lærer.

Halse har vært aktiv i politikken lokalt i mange år, og også møtt på Stortinget for Ven-

stre. Han er en skatte foredragsholder og meget god skribent.

Mange bøker er det blitt gjennom flere år som er en berikelse i vid forstand. I årbøker som "Far etter fedrane" og "Årbok for Helgeland" har han vært sentral med gode lokalforankrete artikler som folk har satt stor pris på.

I flere år har han vært med i redaksjonen i "Årbok for Helgeland". Årlig har han her laget solide artikler som er trykt i årboka. I år er det artikkel om Toppen folkehøgskole som Halse har medvirket til. Vi vil tro at mye nytt stoff er kommet fram for folk flest.

Helgeland historielag er svært glad for at Kristian Halse har fått Kongens medalje. Den kom sent, men godt!

Ørnulf Kibsgaard

17. mai 2008. Kristian Halse overrekkes Kongens Fortjenstmedalje i sølv av ordfører Løvdahl.

Bokanmeldelse ••••

«Grendeskolen på Helgeland og mannen fra Romsdal»

Dette er tittelen på en bok som nettopp er kommet på markedet. Forfatteren er førstelektor og tidligere ordfører i Nesna Øyvind Jenssen. Som det fremgår av tittelen, er det imidlertid ikke bare grendeskolen som omtales, men skolevesenet på Helgeland generelt fra de eldste tider og frem til i dag. Som et ledd i denne fremstillingen inntar Nordland fylkes eldste nåværende utdanningsinstitusjon, tidligere Nesna lærerskole og grunnleggeren av den, en sentral og viktig plass. At institusjonen for øvrig kan feire 90-års jubileum i år, hevder forfatteren er en tilfeldighet.

Som historiker er forfatteren – naturlig nok – opptatt av å kunne dokumentere sin

beretning og sine synspunkter, og det gjør han til fulle. Han har en imponerende kildehenvisning – som så vidt jeg kan bedømme – mangler sidestykke når det gjelder de forskjellige temaer han behandler.

Forfatteren gir en detaljert og inngående beskrivelse av skolevesenet på Helgeland – fra lov om allmuens undervisning av 1521 til folkeskoleloven av 1889 og utviklingen helt frem til våre dager. Foruten en omtale av de øvrige skolelovene som kom i løpet av denne perioden, får vi en fargerik beskrivelse av folkeopplysningen, kunnskapsnivået og skolevesenets tilstand på Helgeland.

Som en del av denne fremstillingen om-

Bokanmeldelse •••• «Grendeskolen på Helgeland og mannen fra Romsdal»

tales også utdanningen av lærere til allmuefolkeskolen. Blant annet fortelles det om Vefsn lærerskole som startet i 1861, og forskjellige andre lokale forsøk på utdanning av lærere på Helgeland.

Ellers er en tredel av boken viet Nesna lærerskole og skolens grunnlegger, Ivar Hjellvik, sogneprest i Nesna fra 1918 til 1928. Forfatteren tegner også et varmt bilde av skolens legendariske lærer fra 1918 til 1964 – Arne Langset, og en annen, mindre kjent person av skolens tilsatte, nemlig kokka på skolens kjøkken Mathilde Kristiansen. Det er neppe å ta for sterkt i at Ivar Hjellviks innsats skapte skolehistorie og landsdelshistorie i nord.

Foruten de her omtalte satte også studentene eller elevene, som de den gang het, sitt preg på skolen. Best ble det lagt merke til når de kom ut som lærere i de mange grendeskoler her nord – fra Helgeland til Finnmark. Flere av dem ble legendariske i levende livet. Ennå for førti år siden mintes eldre folk på Nesna flere spesielle elever, bl.a. en som ble uteksaminert fra lærerskolen lenge før krigen, og som ble lærer, klokker og rettsstolk i Kautokeino. Han var utvilsomt en stor personlighet som på slutten av sin karriere fikk Kongens fortjenestemedalje for sin mangesidige virksomhet.

Under overskriften «Grendeskolenes død – rapport fra den siste striden» omtales bl. a. utviklingen av skolestrukturen i den enkelte helgelandskommune og kampen om den 9-årige skolen, der kravet om en sentralskole ble årsaken til nedleggelse av grendeskolen.

Det siste kapitlet i boken har forfatteren kalt «I HiNe hårde dage» – en fornøyleg anvendelse av et sitat fra Jørgen Moes dikt «Fanitullen» – hvor han nøkternt beretter om kampen for høyskolen fra 1970-tallet og frem til i dag, bl. a. om statens utdanningspolitikk, «økonomikrøll» i jubileumsåret og andre ut-

Grendeskolen på Helgeland og mannen fra Romsdal

Oyvind Jensen

fordringer. Til slutt stiller forfatteren spørsmål om Høgskolen i Nesna vil bestå som selvstendig høyskole også i fremtiden.

Som en oppsummering av historien om Høgskolen i Nesna må det være riktig å hevde at skolen ble til for å utdanne lærere til de fådelte grendeskolen i kommuner med en desentralisert skolestruktur. Omsorgen for de små grendeskolen ble både i teori og praksis et særpreg for lærerutdanningen på Nesna.

I dagens situasjon der skolestrukturen i kommunene på Helgeland er et aktuelt tema, vil både foreldre, lærere og ikke minst politikere ha nytte av å lese boken for å få kunnskap om fortiden og dermed kunne ta et fornuftig valg for fremtiden. Boken gir grunn til refleksjoner og anbefales derfor på det beste.

Bjarne Myhre

Antall sider: **163** · Pris i utvalg: **290,-**

Şaknar du noko i Årbok for Helgeland?

Årboka for 2008 er, som før, allsidig. Men ordet allsidig femnar ikkje alt. Det er delar av Helgeland som er dårleg dekkja. Og kanskje manglar det stoff som appellerer til unge lesarar?

Det finst råd for slikt. Det beste tiltaket er at redaksjonen får inn meir stoff. Kjenner du nokon som kan ha noko interessant å fortelje? Kanskje har du arbeidd med eit spennande emne sjølv?

Ta kontakt med oss i redaksjonen - Astrid Tåvær, Mette Anfinsen, Anne Severinsen, Harald Monssen, Kristian Halse eller Knut Skorpen, Andås, 8658 Mosjøen - gjerne på epost (k-skorpe@online.no). Stoff til 2009-boka vil vi gjerne ha før påske.

Årbok for Helgeland har komme ut med 39 årgangar sidan 1970. Årboka for 2004 har eit register med oversikt over alle artiklar som er trykte til no, sortert etter forfattar og etter kommune. Men enno er det mange gode

historier som ikkje har komme på trykk, og enno er det mange emne vi har fått høyre for lite om.

Knut Skorpen

STYRET – HELGELAND HISTORIELAG:

Leder: Ørnulf Kibsgaard, Skjervengan 32, 8657 Mosjøen, tlf. 75 17 75 23
Mobil: 480 59 859. E-post: ornulf.kibsgaard@start.no

Sekretær: Roald Tokle, Bausteinbergan 14, 8663 Mosjøen, tlf. 75 17 05 95
Mobil: 951 68 086. E-post: tokle@combitel.no

Kasserer: Svein Laumann, 8813 Kopardal, tlf. 75 05 46 72
Mobil: 906 38 397. Epost: sjola@frisurf.no

Styremedlemmer:

Hallgrim Nielsen, Vik, 8920 Sømna, tlf: 75 02 85 36
Mobil: 958 09 323

Tone Korsvold Grimsø, Grimsøy, 8980 Vega, Tlf: 75 03 65 31
Mobil: 478 99 248. E-post: kje-grim@online.no

